

Persbericht

Namens de Vereniging van Friese Gemeenten en de
Vereniging van Groninger Gemeenten

Aan: Pers

Van: Ton Sprenger/secretaris VGG
Jorrit Holwerda/secretaris VFG

Secretariaat:
Postbus 9
9790 AA Ten Boer
secretariaat@groningergemeenten.nl

Datum: 25 maart 2022

Gemeenten geschoffeed: Herverdeling gemeentefonds onverkort ingevoerd

Een bittere pil voor gemeenten. Ondanks heldere signalen dat een ongewijzigde herverdeling van het gemeentefonds onverantwoord is, zet het rijk door. De botsing tussen een statistisch model en de werkelijkheid wordt wederom genegeerd. Tegelijkertijd wordt voor alles door het rijk een beroep op gemeenten gedaan: klimaatmaatregelen, de wooncrisis en ga zo maar door. Deze veelheid van taken vraagt om een transparant en gedegen meerjarig financieel perspectief. En dat is precies waar het rijk niet thuis op geeft.

Leo Pieter Stoel, voorzitter van het Friese overleg van portefeuillehouders financiën: “Het voorgestelde verdeelmodel is onjuist en niet transparant. Gemeenten met een zwakke sociaal economische structuur gaan er op achteruit. Terwijl juist in deze gemeenten de kosten voor welzijn en zorg zullen stijgen. Voor de gemeenten in Groningen en Fryslân betekent dit dat in een groot gebied voor bewoners onmisbare voorzieningen zullen verdwijnen.”

De uitkering uit het Gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten. Al enige tijd wordt gewerkt aan een nieuwe verdeling van de gelden uit dit fonds over gemeenten. Na een eerste versie van het verdelingsmodel waar arme gemeenten nog armer werden, kwam er een andere versie. Die geen substantiële verbetering gaf.

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) is door het Ministerie gevraagd om advies te geven over verdelingsmodel. In haar gedegen advies gaf de ROB aan dat het model niet transparant is en pas ingevoerd kan worden als aan een aantal cruciale randvoorwaarden is voldaan. Met een in grote meerderheid aangenomen VNG-resolutie hebben gemeenten dit advies omarmd.

Erik Drenth, voorzitter van het Groningse overleg van portefeuillehouders financiën:

“We zijn teleurgesteld dat het rijk het ROB-advies naast zich neerlegt, en vragen aan het ministerie van binnenlandse zaken om het aangepaste verdeelmodel voor consultatie voor te leggen aan de VNG, voor het naar de kamer gaat. Aan de VNG vragen wij om vast te houden aan de resolutie, die stelt dat de voorwaarden vooraf van de ROB ook vooraf ingevuld moeten worden. Het ministerie zit al sinds de eerste versie van het model op de koers om het hoe dan ook in te voeren, wat er ook gebeurt. Wij willen als noordelijke gemeenten daarom in overleg met de minister om te komen tot een goed verdeelmodel, en komen daarvoor graag naar Den Haag.”

Als deze nieuwe verdeling ingevoerd wordt dan zullen veel Noordelijke gemeenten gedwongen worden om radicaal te snijden in dienstverlening aan hun inwoners. Deze bezuinigingen raken dorps- en buurthuizen, sportclubs en zwembaden, bibliotheken, muziekscholen en investeringen en onderhoud aan (vaar) wegen en openbaar groen. En vooral ook dreigen inwoners die het nu al sociaaleconomisch lastig hebben te worden getroffen door mogelijke bezuinigingen op minimaregelingen en maatschappelijke ondersteuning.

Tegelijkertijd spelen er vele andere discussies rond de gemeentefinanciën, zoals de kosten van de Jeugdzorg, een korting in verband met herindeling van gemeenten (opschalingskorting), het bedrag waarmee het gemeentefonds de rijksuitgaven volgt (accres). De VNG geeft al langer aan dat er onvoldoende geld voor de uitvoering van taken naar gemeenten gaat. De koek moet groter. Dit staat alleen los van het verdeelingsmodel van de middelen uit het gemeentefonds.

Het ROB verbeeldde dit met een schip dat scheef in ligt in het water: ook bij een hoger waterpeil blijft het schip scheef liggen.

Een bittere pil, die voorzien van een suikerlaagje wordt gepresenteerd. Het totale bedrag aan korting uit het gemeentefonds zal bij de komende begrotingsbehandeling van de gemeenten al merkbaar worden. Een gefaseerde invoer helpt de gemeenten niet. Immers, gemeenten moeten nu al inzetten op een sluitende meerjarenbegroting.